

Raadsinformatiebrief

<i>Aan</i>	Raad
<i>Portefeuillehouder</i>	Liselotte Franssen
<i>Onderwerp</i>	Ontwikkelprijncipes concept-Verstedelijingsstrategie Brabant en concept -Verstedelijingsstrategie SRBT
<i>Datum</i>	08-06-2022

Kennismemen van

De instemming van het college met de ontwikkelprincipes die ten grondslag liggen aan de concept-Verstedelijingsstrategie Brabant en concept -Verstedelijingsstrategie SRBT.

Inleiding

In het Bestuurlijke Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (BO MIRT) van november 2020 is in gesprek met Rijk, Provincie en Regio (Landsdeel Zuid) ingestemd met het plan van aanpak voor de uitwerking van een verstedelijingsstrategie voor stedelijk Brabant en de uitwerking naar verstedelijingsakkoorden voor de vier stedelijke regio's in Brabant. De stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT) is één van die regio's. Inmiddels zijn we anderhalf jaar verder en zijn de nodige stappen gezet. Zowel op de schaal van Brabant als op de schaal van de stedelijke regio. Voor Brabant is de Verstedelijingsstrategie Brabant 2040 uitgewerkt. Hierin worden vijf centrale ontwikkelprincipes gepositioneerd welke vertrekpunt zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van Brabant. Op de schaal van de stedelijke regio Breda-Tilburg zijn Regionale Investeringsagenda's opgesteld. Voor deze regio zijn er ruimtelijke perspectieven onderzocht en verder opgewerkt tot een concept-verstedelijingsstrategie voor de regio SRBT, inclusief een visie en een viertal ontwikkelprincipes, die we regionaal willen gaan hanteren.

De Colleges van de 19 gemeenten uit de regio SRBT - en parallel de minister, het college van GS en de dagelijks besturen van de betrokken waterschappen – zijn gevraagd zich uit te spreken over de ontwikkelprincipes die ten grondslag liggen aan de concept-Verstedelijingsstrategie Brabant en de concept-Verstedelijingsstrategie Stedelijke Regio Breda - Tilburg.

Informatie

De verstedelijingsstrategie voor Brabant is in concept gereed. De Verstedelijingsstrategie Brabant kan beschouwd worden als een generieke, overkoepelende Brabantbrede strategie waar de regionale verstedelijingsstrategieën van de vier stedelijke regio's invulling aan geven en vormt dus het kader voor de SRBT. De Verstedelijingsstrategie Brabant gaat uit van 3 hoofdpogaven, een aantal uitdagingen, 3 kernwaarden en 5 integrale ontwikkelperspectieven.

De verstedelijingsstrategieën voor de stedelijke regio's, en dus ook voor de SRBT, worden op basis van de ontwikkelprincipes uitgewerkt. Deze zijn nog volop in ontwikkeling. Om de strategieën op beide schaalniveaus goed op elkaar te laten passen is het belangrijk dat vanuit vergelijkbare principes gewerkt wordt.

in de Verstedelijkingsstrategie Brabant worden 5 integrale ontwikkelperspectieven opgesteld:

1. Bodem- en watersysteem als basis voor de verstedelijking.
2. Landschap en natuur groeien mee met verstedelijking.
3. Nieuwe en bestaande woningen versterken elkaar.
4. Mobiliteitstransitie maatwerk voor stad en dorp.
5. Programma op de juiste plek.

De inzet en het 'hogere doel' van de concept-verstedelijkingsstrategie SRBT is: leven, wonen en werken in een groene, gezonde en inclusieve stedelijke regio en het vergroten van die brede welvaart in een goede verdeling over stad en land. In SRBT willen we verstedelijken met een zachte G; verstedelijking die groen en gezond is en waar brede welvaart goed gedeeld wordt.

De visie voor de stedelijke regio Breda - Tilburg is daarom opgebouwd uit zes invalshoeken:

- Meer brede welvaart verdelen over stad en land - verstedelijking is inclusie;
- Robuustheid ondergrond (bodem- en watersystemen) is leidend voor verstedelijking;
- Economische innovatie is de aandrijfjas voor verstedelijking en vice versa;
- De woningbouwopgave is de hefboom voor aanpak maatschappelijke opgaven en transities;
- Investeren in versnelling van mobiliteitstransitie is de sleutel voor verstedelijking en nabijheid van voorzieningen;
- Verstedelijking moet gezond zijn: groen (in brede zin) groeit mee met verstedelijking.

Deze visie is in de concept-verstedelijkingsstrategie vertaald in vier ontwikkelprincipes:

1. Topeconomie in een toplandschap: versterken van woon- en vestigingsklimaat SRBT:
 - a. sturen op ondergrond (hitte, bodem, water, lucht/stikstof)
 - b. toevoegen hoogstedelijke woon- en werkkwaliteiten
 - c. complementaire kracht van vitale dorpskernen
 - d. in een groen (Van Gogh) en blauw (NL Delta) Nationaal Park
2. Internationale schakel in Stedelijk Netwerk Nederland: (inter)nationale connectiviteit koppelen aan intensiveren daily urban system SRBT:
 - a. de internationale schakelpositie van de regio in het Stedelijke Netwerk Nederland en de internationale connectiviteit via bus, rail, water en weg versterken
 - b. het daily urban system in de SRBT uitbouwen door het intensiveren van knooppunten en goede regionale verbindingen
 - c. het uitbouwen van de toekomstgerichte economische propositie: een unieke combinatie van kennis en kunde op het gebied van toegepaste, mensgerichte digitale technologieën waarbij we verbinding maken tussen de innovatieve stedelijke economie en innovatieve industriële complexen (haven, chemische industrie en logistiek)
 - d. versnellen van de mobiliteitstransitie: intensiveren en investeren in modal shift naar meer lopen, fietsen en openbaar vervoer/trein voor logistiek (zowel voor personen als goederen en zowel intern als externe bereikbaarheid)
 - e. meegroeien van energie- en warmtesysteem, drinkwatervoorziening en andere nutsvoorzieningen zowel voor wonen als werken (incl. industrie) naast maatregelen gericht op besparing (i.c. minder water- energie- en grondstoffenverbruik)
3. Inclusieve regio: wonen, werken en voorzieningen in stad en land van SRBT sterker verbonden:

- a. alle gemeenten - stad en land - in SRBT dragen bij aan de verstedelijkingsopgave en krijgen daartoe ruimte om te bouwen en vitaal te blijven en dat zo veel als mogelijk binnenstedelijk en -dorps te doen
 - b. de samenwerkende partijen bieden in de SRBT voldoende, passende en betaalbare woningen gespreid over de regio en een thuis voor iedereen (met ook aandachtsgroepen als arbeidsmigranten) in nabijheid van werk en voorzieningen
 - c. de voor verstedelijking benodigde mobiliteitstransitie mag niet leiden tot vervoersongelijkheid/armoede
4. Samenwerkende regio:
- a. als één overheid : met rijk, provincie, waterschappen en 19 gemeenten en mede-overheden zoals kennis- en onderwijsinstellingen, NS, Prorail, terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer
 - b. als één regio: met en tussen de 19 gemeenten
 - c. publiek met privaat (bouwende en ontwikkelende partijen, bedrijven)

Het college heeft besloten om in te stemmen met de ontwikkelprincipes. De ontwikkelprincipes zijn op zich namelijk in lijn met de Omgevingsvisie Goirle. De koerswijziging die beleidsmatig volgt op de Verstedelijkingsstrategie Brabant kan echter wel gevolgen hebben voor de Omgevingsvisie Goirle of voor onze organisatie. Zo kunnen de verstedelijkingslocaties die in onze Omgevingsvisie rondom Riel in de Omgevingsvisie zijn vastgesteld op gespannen voet komen te staan met de nu in concept gesuggereerde uitwerking van de ontwikkelprincipes. Er kan schuring ontstaan met onze eigen ambities op het moment dat regionaal wordt gekozen voor nieuwe ontwikkelingen rondom OV-knooppunten en werklocaties, terwijl wij die in Goirle niet hebben. Minder mogelijkheden voor rode, economisch renderende ontwikkelingen in onze gemeente betekent mogelijk minder financiële ruimte om op andere gebieden (groen, landschap, water etc.) investeringen te kunnen doen. Ook lijkt het er op dat extra inzet op het niveau van de stedelijke regio wordt gevraagd aan middelen, menskracht en kennis en kunde.

Daarom heeft het college besloten om voor het vervolgtraject wel een aantal aandachtspunten mee te geven:

- Instemmen met de ontwikkelprincipes kan en mag niet betekenen dat de gemeente Goirle voor wat betreft woningbouwontwikkelingen op slot wordt gezet.
- Instemmen met de ontwikkelprincipes kan en mag niet betekenen dat verstedelijkingsopgaven niet kunnen worden opgepakt, omdat capaciteit en middelen ontbreken om eerst kern- en wijkplannen te maken.
- Instemmen met de ontwikkelprincipes kan en mag niet betekenen dat er geen financiële motor meer is om niet renderende opgaven op het gebied van groen, water, landschap etc. in Goirle te kunnen realiseren.
- Het hoge tempo om te komen tot verstedelijkingsafspraken mag niet ten koste gaan van het draagvlak.

Als extra aanvullende reactie heeft het college in deze consultatieronde het volgende meegegeven:

- Het college stelt zich op het standpunt dat feitelijk de raad als kaderstellend orgaan de ontwikkelprincipes zou moeten vaststellen. Omwille van het tijdsplan is dat echter niet meer haalbaar.
- Het college vraagt expliciet aandacht voor het betrekken van de gemeenteraad bij de verdere besluitvorming en wenst een helder en duidelijk inzicht in het verdere verloop van het besluitvormingstraject in 2022. Het draagvlak van de raad is een absolute randvoorwaarde.

- Het college stemt daarom slechts onder voorbehoud in met de ontwikkelprincipes, in afwachting van verdere besluitvorming over de verstedelijkingsafspraken door de gemeenteraad.

Vervolg

Met de ontwikkelprincipes ligt er een gezamenlijke basis om te komen tot verstedelijkingsafspraken. We werken toe naar twee belangrijke bestuurlijke momenten later dit jaar.

- Op de eerste plaats is dat het Bestuurlijke overleg Leefomgeving (eind juni - begin juli a.s, datum moet nog worden vastgesteld) waar zowel de ontwikkelprincipes uit de regionale strategie en de Brabantse strategie worden besproken als gezamenlijk vertrekpunt voor de uitwerking van de definitieve strategieën.
- Daarna volgt besluitvorming over de strategieën en de bijbehorende Verstedelijkingsakkoorden in het BO MIRT van dit najaar.

Na vaststelling van de ontwikkelprincipes in het BO Leefomgeving als gezamenlijk vertrekpunt, wordt de verstedelijkingsstrategie SRBT verder uitgewerkt. Onder andere zal hiertoe een ronde langs alle gemeenten worden gedaan om de koppelkansen en de spanningsvlakken met de lokale opgaven, ambities, de versnellingsmogelijkheden en het omgevingsbeleid van elke gemeente scherper in beeld te krijgen. Op basis van de ontwikkelprincipes worden concretere ruimtelijke hoofdkeuzes uitgewerkt over de wijze waarop we onze verstedelijkingsopgaven (wonen, werken, bereikbaarheid, groen, blauw, klimaat, energie etc) letterlijk een plek geven in de SRBT. Die ruimtelijke hoofdkeuzes en de daaraan verbonden ingrepen en maatregelen, vormen de basis voor de verstedelijkingsafspraken die we eind dit jaar met Rijk, provincie en waterschappen gaan maken middels een verstedelijkingsakkoord SRBT.

De nieuwe gemeenteraden zullen middels een webinar worden meegenomen in het samenwerkingsproces en de inhoudelijke benadering van de verstedelijkingsopgave van de regio. Uw raad is hier onlangs met een raadsinformatiebrief over geïnformeerd.
